

Jak psát odborný text

Typy závěrečných prací

- ▶ **Původní dokument** - obsahuje z větší části nové informace
- ▶ **Sumarizační dokument** - shrnuje, uspořádává nebo zobecňuje poznatky převzaté z jiných dokumentů, sumarizací se vytváří nová hodnota.
- ▶ **Kompilační dokument** – opakuje informace převzaté z jiných dokumentů. Informace jsou však přizpůsobeny novému cíli.

Kompilace

Kvalitní

systematické shrnutí
dostupných faktů k
tématu

tvůrčí přístup

výsledkem je přehled
bádání v určité
tematické oblasti

Nekvalitní

spojení převzatých
poznatků bez logické
návaznosti ,
neuspořádaný přehled

nekoncepční přístup

postrádá vyjádření
stanoviska autora

Tip: Při psaní kompilační práce je vhodné srovnávat nejrůznější přístupy k danému tématu a názory (i protichůdné) významných autorů.

Odborný text:

- Co je a není odborný text?
  - Jaké zdroje jsou vhodné pro vědeckou práci?
-

Struktura odborného textu

- Komunikace ve školní třídě a žákovské učení
- „Od lokální k cikánské škole“: homogenizace školní třídy a měnící se role učitele1

Struktura odborného textu:

- **IMRAD:** Introduction – Methods – Results – Discussion
  - Jaký problém byl studován? ----- ÚVOD
  - Jak byl problém studován? ----- METODY
  - Co se zjistilo? ----- VÝSLEDKY
  - Co tato zjištění znamenají? ----- DISKUSE
- + **Abstrakt, Klíčová slova, Literatura**

Projekt bakalářské práce (1)

- Kdy a proč jej zpracováváme?
  - Z pohledu čtenáře (potenciálního vedoucího práce)
  - Pro naši další práci na bakalářské práci

Projekt bakalářské práce (2)

- **Struktura dle pokynu děkana:**

- **Autor:**

- **Téma práce ČJ/AJ**

- Vypisuje vedoucí nebo volí student sám

- **CHYBY:**

- téma je z jiného vědního oboru téma je příliš široké téma je příliš úzké

- **Klíčová slova**

- Fráze či sousloví, úzce souvisí s a vystihují zkoumané téma

Umberto Eco ve své dnes již klasické monografii „Jak napsat diplomovou práci“ uvádí k výběru tématu práce tyto rady:

- téma odpovídá studovanému oboru a zájmům diplomanta
- prameny nutné pro zpracování tématu jsou dostupné
- zpracovatelnost tématu odpovídá kulturní úrovni diplomanta
- metodologické předpoklady výzkumu odpovídají zkušenosti diplomanta
- **„Kdo chce psát diplomovou či dizertační práci, musí si najít takové téma, které je schopen zpracovat“**

Projekt bakalářské práce (3)

► Osnova:

► Vymezení řešené problematiky a základních pojmů

- Proč je téma důležité a zajímavé pro obor?
- Jak je téma začleněno do struktury vědního oboru?
- Jak je téma zastoupeno v odborné literatuře?
- Jaké problémy bude práce objasňovat?
- Základní pojmy – zejm. ty, které jsou obsahem výzkumných problémů

► Shrnutí dosavadního stavu řešení – rešerše, východiska, formulace výzkumného problému

- Rozdílnost výchozího a požadovaného stavu
- U kvantitativního výzkumu – konkrétní výzkumný problém, popř. hypotézy

Projekt bakalářské práce (4)

- **Cíl práce**
  - Co je smyslem úsilí, musí být adekvátní
- **Pracovní postup** – metody a techniky sběru dat
  - Volba výzkumné strategie – kvalitativní nebo kvantitativní
  - Je závislá na povaze sledovaného jevu a formulaci výzkumného problému
- **Předpokládané využití výsledků**
- **Časový harmonogram**
- **Anotace projektu – do ISu**
- **Seznam literatury**

Anotace

stručně charakterizuje obsah dokumentu (a popř. informuje o autorovi, zaměření, vědecké nebo umělecké hodnotě dokumentu)

- **bibliografická citace publikace + klíčová slova.**
- Cílem textu je nastínit řešenou problematiku (ne popsat závěry - srov. abstrakt)
- Délka anotace je zpravidla 5 - 10 řádků.
- Většinou se uvádí ve dvou jazycích.
- Je vložena v ISu

JANATOVÁ, Lucie. *Souvislost mezi hraním počítačových her a agresivitou*. Bakalářská práce. Brno: Filozofická fakulta MU, 2009.

- Bakalářská práce se zabývá zkoumáním souvislosti mezi hraním počítačových her a agresí u adolescentů. Práce je rozdělena na dvě části – část teoretickou a část empirickou. Teoretická část práce se věnuje agresi a agresivitě, počítačovým hrám, teoriím, které vysvětlují účinky agrese zobrazované v médiích a shrnutí dosavadních výsledků výzkumných šetření na dané téma. Empirická část práce popisuje průběh kvantitativního výzkumného šetření, jehož nástrojem se stal dotazník. Dále jsou v empirické části prezentována získaná data o respondentech a jsou zde ověřovány stanovené hypotézy. Hlavní hypotéza, že mezi hraním počítačových her a agresivitou je pozitivní vztah, byla výzkumným šetřením potvrzena

Abstrakt

- Abstrakt si přečte každý, kdo práci otevře!
- Na začátku práce, popř. samostatně
- Obsahuje:
  - Zkoumaný problém
  - metodologii
  - výsledky a závěry.
- zpravidla 150 – 250 slov.

JANATOVÁ, Lucie. Souvislost mezi hraním počítačových her a agresivitou. *Studia Pedagogica*. [online]. Brno: Filozofická fakulta MU, 2009, 14 (2), 155-170. ISSN 2336-4521. Dostupné z: <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/89>

- Tento text se zabývá otázkou, zda existuje souvislost mezi hraním počítačových her a agresivitou. V odborné literatuře se můžeme setkat se dvěma hlavními teoriemi vztahujícími se k souvislosti počítačových her a agresivity – teorií sociálního učení a teorií katarze. Výsledky námi realizovaného kvantitativního výzkumného šetření nasvědčují existenci vztahu počítačových her a agresivity. Uvedená zjištění přitom nepodporují teorii katarze, ale odpovídají spíše teorii sociálního učení. Naše výzkumné šetření přineslo také poměrně důležitá zjištění týkající se trávení volného času respondentů. Ukázalo se totiž, že hraní počítačových her je u chlapců našeho souboru vůbec nejčastější aktivitou ve volném čase.

Struktura bakalářské práce

Z formálního hlediska

vstupní oddíl (např. obálka, titulní list, abstrakt, poděkování, a klíčová slova)

hlavní oddíl (úvod, jádro práce, závěr, soupis bibliografických citací, přílohy)

koncový oddíl (např. rejstříky, resumé)

Úvod (1)

- Vyložit podstatu problému
  - Zhodnotit dosavadní literaturu
  - Popsat metodu výzkumu
  - Uvést základní výsledky
  - Konstatovat závěry
-
- Jedna z nejtěžších částí
  - Nenechávejte čtenáře na pochybách. Bakalářská práce není detektivka.

Teoretická část

- Aktuální poznatky ke zkoumané oblasti
- Relevantní aktuální literatura
- Adekvátní šíře, nezačínajte „od Adama“
  - Např. kapitola:
    - *Speciální pedagogika* nebo *Mentální postižení* v práci věnující se zaměstnávání dospělých osob s mentálním postižením v chráněných dílnách

Výzkumná část

- Struktura výzkumné části závisí na zkoumaném problému a zvolené strategii výzkumu.
- **Společné části** (nikoli podkapitoly apod.):
  - Téma
  - Výzkumný problém
  - Výzkumné otázky
  - Volba výzkumné strategie
  - Techniky sběru dat
  - Zkoumaný soubor a způsob jeho výběru

Kvalitativní

Popis dat

Analýza dat

Reflexe role
výzkumníka

Kvantitativní

Formulace
hypotéz

Konceptualizace
a
operacionalizace

Vyhodnocení
hypotéz

Limity výzkumu
Závěr a diskuse

Limity výzkumu

- Nezbytná součást výzkumné části práce
- Výzkumná skepse
- Role výzkumníka
- Omezení studie plynoucí z redukce populace na vzorek/kontinua na časový bod/počtu proměnných
- ...

Závěr

- Stručné shrnutí práce a hodnocení jejich výsledků.
- Lze zahrnout podněty pro další výzkum či návrhy na zlepšení metodologie.
- Chyba:
  - volné navázání na myšlenky hlavního textu
  - pokud závěr s textem nesouvisí

Vyhledávání vhodných zdrojů (1)

► Tištěné

- Ve studovně PdF MU, FF MU, FSS MU
  - **ALEPH**
- Národní knihovna v Praze
<http://www.nkp.cz/>
- Moravská zemská knihovna
<http://www.mzk.cz>

► Elektronické časopisy s přístupným archivem

- Studia Paedagogica
- Orbis Scholae
- Pedagogická orientace
- Časopis Komenský
- Sociální pedagogika
- E-pedagogium

- Sociologický časopis
- Sociální práce
- Andragogika
- Andragogická revue
- Biograf
- Life-long learning

Vyhledávání vhodných zdrojů (2)

► Internetové vyhledávače:

- Google Scholar

- Katalogy v knihovně PdF MU:

  - <http://katedry.ped.muni.cz/knihovna>

  - EBSCO

  - ERIC

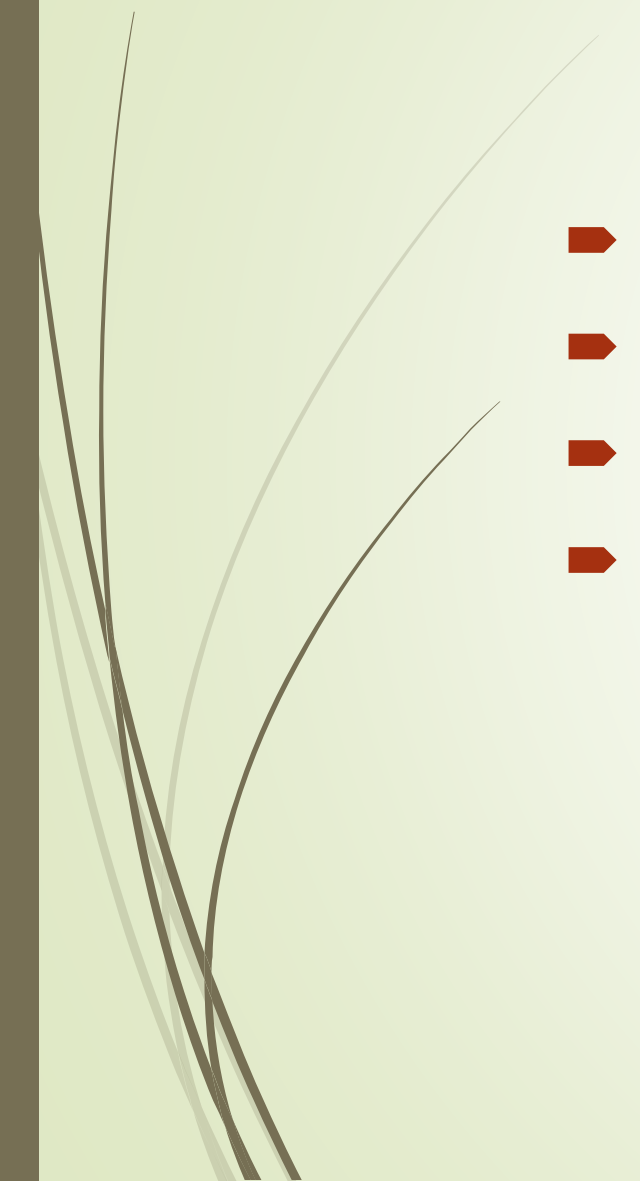
  - Science Direct

- **IS MUNI** – archiv závěrečných prací (ALE BP a DP nevhodné jako primární zdroj, naleznete však disertační a habilitační práce)

Proč citovat?

- Navázání na předchozí výzkum
  - Potvrzení vlastní argumentace
  - Kontrola původu textu
  - Rozšíření obzorů čtenáře
-

Jak citovat?

- ▶ Pokyn děkana č. 1/2010 (brzy bude č. 2/2015) K realizaci závěrečných (bakalářských, diplomových, rigorózních) prací
  - ▶ Dostupné z: http://is.muni.cz/do/ped/VPAN/pokdek/Pokyn_dekana_c._1-2010__2_.pdf
- ▶ Citační norma ČSN ISO 690
  - ▶ Dostupné z: <http://www.citace.com/download/CSN-ISO-690.pdf>

Citace mimo normu

► **Závěrečné práce**

- Tvůrce. Název. Vedlejší názvy. Místo vytvoření, rok vytvoření. Rozsah. Druh práce. Název školy.

- ALE. V práci pokud možno necitujeme jiné bakalářské a diplomové práce.

► **Zákony a vyhlášky**

- ČESKO. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419. Dostupný také z:
<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf>. ISSN 1211-1244.

► **Slovníková hesla**

- Sociálně patologické jevy. In: *ABZ.cz: slovník cizích slov* [on-line]. Radek Kučera & daughter, 2005. [cit. 15.5.2012]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/socialne-patologicke-jevy>

- ALE. Není to vhodný zdroj vědeckých informací do závěrečné práce

Pravopisná úskalí

- **Uvozovky**

- „Prosím?“

- **Číslovky**

- 18ti jamkové hřiště   18jamkové hřiště
- od 15-ti let   od 15 let
- 3-tí místo   3. místo

- **Procenta**

- 5 % = 5 procent   5% = pětiprocentní

- **další:**

- Spousta, Vladimír (ed.). *Vádemekum autora odborné a vědecké práce*. Brno: MU, 2000. ISBN 80-210-2387-2, str. 107-120
- Čmejrková, S., Daneš, F., Světlá, J. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-69-1, str. 240-247.

Kritéria hodnocení bakalářské práce (pokyn děkana)

- ▶ Téma a název práce
- ▶ Cíl práce
- ▶ Struktura práce
- ▶ Metodologie
- ▶ Odborné obsahové hodnocení
- ▶ Naplnění cílů práce
- ▶ Originalita
- ▶ Jazyková úroveň a stylistika
- ▶ Korektnost citací a práce se zdroji
- ▶ Rozsah práce (BC min. 45 normostran)